

Sygnatura akt XII C 676/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 5 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Musielak

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Skarbu Państwa(...) O.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

1). Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 119.646,26 zł (sto dziewiętnaście tysięcy sześćset czterdzieści sześć zł i 26/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot :

- 29.911,57 zł od dnia 03 kwietnia 2018 r.,

- 29.911,57 zł od dnia 03 lipca 2018r.,

- 29.911,56 zł od dnia 02 października 2018r.,

- 29.911,56 zł od dnia 01 stycznia 2019r.

do dnia zapłaty.

2). Zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

3). Nakazuje ściagnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 5.983 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony.

SSO Jacek Musielak

Sygn. akt XII 676/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 kwietnia 2020r. powód Skarb Państwa reprezentowany przez (...)O. wniósł o zasądzenie od pozwanego E. O. spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwoty 119.646,26 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych:

- od kwoty 29.911,57 zł od dnia 1 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 29.911,57 zł od dnia 1 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 29.911,56 zł od dnia 1 października 2019 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 29.911,56 zł od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty,

Z ostrożności procesowej na wypadek przyjęcia przez Sad, że odsetki za opóźnienie transakcjach handlowych nie są w niniejszej sprawie należne - zasądzenie od kwot wymienionych w pkt 1) odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2 k.c.

Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego oraz pozostałych kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 16 sierpnia 2012r. Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo (...) (...) reprezentowane przez dyrektorów (...), zawarł z pozwanym „Ramowa umowę o współpracy” Nr (...), której przedmiotem było ustalenie zasad i warunków współdziałania pomiędzy Stronami w zakresie prowadzonej przez pozwanego lub inny podmiot w jego imieniu eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji linii i urządzeń elektroenergetycznych, stanowiących własność pozwanego, posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych.

W umowie ramowej wskazano, że Strony wyrażają wole ustanowienia przez (...)działające w imieniu Skarbu Państwa, jako właściciela nieruchomości, o których mowa w tej umowie, w ramach obowiązującego prawa, odpłatnej służebności przesyłu dla linii elektroenergetycznych posadowionych na gruntach pozostających w

zarządzie (...). Do czasu ustanowienia służebności przesyłu, zasady i warunki współdziałania pomiędzy Stronami miała określać umowa o współpracy oraz zawarte w jej wykonaniu umowy wykonawcze, o których mowa w §1 ust. 4 umowy o współpracy. Zgodnie z treścią §12 ust. 2 umowy ramowej, ulegała ona rozwiązaniu z chwilą ustanowienia służebności przesyłu. Powód podał, że zawarł z pozwanym w dniu 15 listopada 2012 r. umowę wykonawczą. Zgodnie z § 12 ust. tej umowy ulegała ona rozwiązaniu w przypadku ustanowienia przez Nadleśnictwo służebności przesyłu na rzecz pozwanego. W dniach 7 maja i 8 września 2015 przed notariuszem D. R. w kancelarii notarialnej w C. zostały sporządzone 23 akty notarialne - umowy o ustanowieniu służebności przesyłu. W § 7 tych aktów (...) O., działający w imieniu Skarbu Państwa (...)O. ustanowił, odpłatnie na rzecz E. O. Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedziba w P. oraz jej następców prawnych, na czas nieoznaczony ograniczone prawo rzeczowe - służebność przesyłu na objętych umowami nieruchomościach Skarbu Państwa, na których zbudowane są linie i urządzenia elektroenergetyczne szczegółowo opisane w inwentaryzacji, stanowiącej załącznik do

tego aktu. Powód wyjaśnił, że zgodnie z treścią § 8 umów, z tytułu ustanowienia służebności, (...) O. przysługuje od Spółki wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez (...) od części nieruchomości, której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu, a której powierzchnia została określona w załączniku do aktu notarialnego, pod nazwa „Inwentaryzacja linii i urządzeń elektroenergetycznych (...) O. Sp. z o.o. eksploatowanych Przez Oddział (...) B.". Strony uzgodniły, że wynagrodzenie miało być płatne corocznie z dołu w okresach kwartalnych, na podstawie faktur VAT wystawianych przez (...), a wynagrodzenie kwartalne stanowi 1/4 wynagrodzenia rocznego. Faktury VAT miały być płatne na wskazany w fakturze rachunek bankowy, najpóźniej w ostatnim dniu kwartału. Powód wskazał, że obowiązkiem Nadleśnictwa było wystawienie i doręczenie pozwanemu, do Oddziału (...) B., faktury w terminie do końca drugiego miesiąca danego kwartału.

Stosownie do § 8 pt 5 aktu notarialnego, wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu jest ustalana na podstawie oświadczenia Nadleśnictwa o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. Oświadczenie to, w

formie wykazu w podziale na gminy, rodzaj podatku, obowiązujące stawki oraz

wartości podatku, miało być przesyłane pozwanemu do Rejonu (...) B. - w terminie do dnia 15 lutego każdego roku kalendarzowego, a pozwanemu przysługiwało prawo do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym. W dalszej kolejności w § 8 pkt 7 do 12 aktu strony ustaliły, w jaki sposób będą postępować, gdy właściwy organ podatkowy wyda ostateczną decyzję administracyjną zmieniającą wysokość zapłaconego podatku od objętych służebnością przesyłu gruntów, przy czym strony uzgodniły w pkt 10, że zasada konieczności wykorzystania środków odwoławczych nie obowiązuje w sprawach, w których wniesienie byłoby oczywiście nieuzasadnione. Zgodnie z umową, o ustanowieniu służebności przesyłu, powód przesłał w dniu 1 marca 2018 r. pozwanemu oświadczenie o wysokości deklarowanych na rok 2018 stawek podatkowych wraz z wykazem powierzchni gruntów oraz wartością ogółem zadeklarowanych podatków. Nadleśnictwo uwzględniło powierzchnie nieruchomości pod liniami elektroenergetycznymi w deklaracjach podatkowych w podatku od nieruchomości za 2018r. Kwota podatku w deklaracjach jest wyższa niż w ww. oświadczeniu, gdyż obejmuje również podatek za nieruchomości, na których ustanowiono służebność przesyłu na rzecz innych spółek energetycznych. Odpowiednio do przekazanego spółce oświadczenia, powód przekazał pozwanemu faktury VAT zgodnie z umową o ustanowienie służebności tj.

- fakturę VAT z 28.02.2018r., nr: (...),

- fakturę VAT z 7.06.2018r., nr: (...),

- fakturę VAT z 31.08.2018r., nr: (...),

- fakturę VAT z 30.11.2018r., nr: (...).

Powód podał, że suma kwot objętych fakturami wynosi 253.787,32 zł wynikała z treści złożonego przez powoda oświadczenia. Powód podał, że podatek został wyliczony przy zastosowaniu stawki najwyższej określonej w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 o podatkach i opłatach lokalnych, tj. od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Odnosząc się do treści przekazanych pozwanemu oświadczeń dotyczących roku podatkowego 2018, uznała ona działanie Nadleśnictwa za nieprawidłowe, jako niezgodne z umowami ustanowienia służebności przesyłu, umową ramową i umową wykonawczą. Zdaniem pozwanego, prawidłowa kwota wynagrodzenia została obliczona przy zastosowaniu stawki podatkowej w zależności od sposobu zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków. Pozwany wniósł o wystawienie faktur korygujących. Powód podkreślił, że ogółem do zapłaty tytułem wynagrodzenia za korzystanie przez pozwanego ze służebności przesyłu, w przeliczeniu na należność za pierwszy kwartał 2018 r. pozostaje jeszcze kwota 9.911,57 zł, za drugi kwartał 2018 r. kwota 29.911,57 zł, za trzeci kwartał kwota 29.911,56 zł oraz za czwarty kwartał kwota 29.911,56 zł, w sumie: 119.646,26 zł.

Do zapłaty powyższych kwot powód wezwał pozwanego pismem z dnia 3 stycznia 2020 r. Pozwany w odpowiedzi z dnia 15 stycznia 2020 r. odmówił zapłaty i podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko.

W dniu 5 października 2020 r. pozwany wniósł odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych na jego rzecz.

W uzasadnieniu wskazał, że kwestionuje żądanie pozwu co do zasady i co do wysokości. Pozwany podniósł zarzut bezzasadności powództwa z uwagi na nieistnienie wierzytelności dochodzonej pozwem. Strona pozwana podniosła także zarzut przedwczesności powództwa z uwagi na niewyczerpanie umownej procedury ustalania wysokości wynagrodzenia.

Pozwany wskazał, że działanie powoda należy uznać, za nieuprawnioną próbę dokonania zmiany treści umów, w szczególności umowy o ustanowienie służebności. Intencją stron było wspólne dążenie do utrzymania statusu gruntów oraz charakteru podatku, którym są obciążane. Oświadczenie powoda nie może być oderwane od tych okoliczności. Pozwany wskazał, że nie bez powodu w treści umowy o ustanowieniu służebności znalazł się zapis o prawie pozwanego do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym. Brak takiej weryfikacji przez pozwanego oraz odmowy nadania tej czynności pozwanego charakteru wiążącego dla powoda pozwałałaby powodowi na dowolne, niekontrolowane przez nikogo deklarowane wysokości czy rodzaj podatku do zapłaty. Pozwany wyjaśnił, że odnośnie

wysokości opodatkowania to strony wprowadziły wymóg uzgodnienia oświadczenia Nadleśnictwa o wysokości deklarowanych w kwotach podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego z pozwanym. Dokonując wykładni oświadczenia woli zdaniem pozwanego należy mieć na względzie nie tylko interpretowany zwrot ale i jego kontekst, pozostałe wypowiedzi, której jest składnikiem oraz dotychczasowe zachowanie stron. Należy wziąć pod uwagę przyczyny zawarcia umowy oraz cel umowy. Wbrew twierdzeniom powoda zgodnym zamiarem stron nie było i nie jest automatyczne powiązanie wysokości wynagrodzenia należnego powodowi z wysokością zadeklarowanych oraz zapłaconych podatków. W ocenie pozwanego uzgodnienie (weryfikacja) o którym mowa w umowie nie może następować, w ten sposób, że powód jedynie poinformuje pozwanego o wysokości zadeklarowanych kwotach podatku. Strony od początku współpracy tj. od 2021 roku, zgodnie przyjmowały, że grunty zajęte przez pozwanego stanowią takie grunty jak wynika z ich statusu – grunty leśne. Skoro strony przewidziały wymóg uzgodnienia wysokości opodatkowania, a wynagrodzenie powoda było powiązane z równowartością podatku od nieruchomości podatku leśnego lub rolnego to takie uzgodnienie powinno nastąpić jeszcze przed złożeniem deklaracji podatkowej, a więc przed 31 stycznia każdego roku kalendarzowego. Zdaniem pozwanego zmiana okoliczności powinna stanowić sygnał do ewentualnej zmiany treści umowy.

Pismem z dnia 17 marca 2021 r. powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Strona powodowa przedstawiła szereg argumentów świadczących o zasadności powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Skarb Państwa jest ujawnionym właścicielem w księgach wieczystych następujących nieruchomości:

1. położonej w obrębie W.:

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 17,9060ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 97,7900ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 68,9218 ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 43,5798ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 7,0100ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 4,3356ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 27,4800ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 2,0558ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 66,8654 ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 60,3381ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 44, (...) dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

2. położonej w obrębie W. i O.:

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 1226,6158ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 33,1900 dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

3. położonej w obrębie O.:

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 92,1000ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 2,4400ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 91,7309ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 217,6146ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 18,1932ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 39,6700ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 290,0100ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o łącznej powierzchni 667,2371 ha dla której Sąd Rejonowy w Świeciu Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

- w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 7,8800 dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),

-w której skład wchodzi między innymi działka numer (...) o powierzchni 10,4392ha dla której Sąd Rejonowy w Ś. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).

Bezsporne

Pozwana (...) sp. z o.o. w P. jest przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się dystrybucją energii elektrycznej.

Bezsporne, nadto dowód: odpis KRS pozwanego (k. ?)

Dnia 16 sierpnia 2012r. Skarb Państwa - (...) w G., P., P., S., S., T., W. i Z. zawarł z pozwanym ramową umowę o współpracy nr (...), której przedmiotem było ustalenie zasad i warunków współdziałania stron w zakresie prowadzenia przez pozwanego lub inny podmiot działający w jej imieniu eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, a posadowionych na gruntach pozostających

w zarządzie (...) na terenie nadzorowanym przez poszczególne Regionalne Dyrekcje oraz prowadzenie uzgodnień budowy na tych gruntach przez pozwaną nowych linii i urządzeń elektroenergetycznych (§1 ust. 1).

W § 1 ust. 2 strony ww. umowy wyraziły wolę ustanowienia przez L. odpłatnej służebności przesyłu linii elektroenergetycznych posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych.

Zgodnie z § 1 ust. 3 umowy do czasu ustanowienia służebności przesyłu, zasady i warunki współdziałania pomiędzy stronami określać miała przedmiotowa umowa oraz zawarte w jej wykonaniu umowy wykonawcze.

W § 5 ust. 1 umowy ramowej strony wskazano, że roczne wynagrodzenie należne właściwym nadleśnictwom za 1m² gruntu skalkulowane zostanie na podstawie równowartości podatku od nieruchomości lub podatku leśnego i rolnego zależnej od kategorii „gruntów” wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez poszczególne nadleśnictwa w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy dla powierzchni określonej zgodnie z § 4 ramowej umowy o współpracy.

Stosownie do § 5 ust. 3 umowy wysokość opodatkowania gruntów miała być określana na podstawie oświadczeń właściwych nadleśnictw, uzgodnionych z operatorem. W § 5 ust. 4 wskazano, że strony zadeklarowały - w granicach obowiązującego prawa - podejmowanie działań, zmierzających do kwalifikacji gruntów jako grunty leśne opodatkowane podatkiem leśnym.

Zgodnie z § 6 ust. 1 na okoliczność obciążenia z tytułu wynagrodzenia, o którym mowa w § 5 ust. 1, właściwe Nadleśnictwo miało wystawiać kwartalne faktury VAT w terminie 7 dni od daty uzgodnienia z pozwaną załączników nr 1 i 2 do (...), nie później jednak niż do dnia kończącego drugi miesiąc danego kwartału, z terminem płatności przypadającym na ostatni dzień tego kwartału.

W myśl § 12 ust. 2 „Umowa Ramowa” zawarta została na czas określony, niezbędny do ustanowienia służebności przesyłu dla wszystkich gruntów objętych umowami wykonawczymi.

Załączniki do umowy ramowej stanowiły wzór umowy wykonawczej oraz wzór zapisów w akcie notarialnym ustanowienia służebności przesyłu.

Także w załączniku nr 2 do ramowej umowy o współpracy w postaci wzoru zapisów w akcie notarialnym ustanowienia służebności przesyłu, w zakresie wysokości wynagrodzenia i sposobu jego wyliczenia oraz korygowania zawarto zapis, że z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na rzecz pozwanej dla linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących jej własność, zabudowanych na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie nadleśnictwa, nadleśnictwu przysługuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez nie od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem jej służebnością przesyłu. Wskazano również, że wynagrodzenie to płatne będzie corocznie z dołu w okresach kwartalnych, a faktury VAT płatne będą na wskazany w fakturach rachunek bankowy.

Bezsporne, nadto dowód: ramowa umowa o współpracy Nr (...) z 16 sierpnia 2012r. wraz z załącznikami (k. 16-20)

W wykonaniu ww. umowy ramowej z 16 sierpnia 2012r. powód Skarb Państwa – (...)O. z siedzibą w O. zawarł z pozwanym umowę wykonawczą nr (...) -6 z dnia 15 listopada 2012 r.

Przedmiotem umowy wykonawczej było ustalenie szczegółowych zasad i warunków współdziałania pomiędzy jej stronami w zakresie prowadzenia przez pozwanego lub inny podmiot działający w jej imieniu eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, a posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie powoda, a eksploatowanych przez Rejon (...) w Ś. w Oddziale (...) w B. oraz prowadzenia uzgodnień budowy na tych gruntach przez pozwaną nowych linii i urządzeń elektroenergetycznych.

Umowa miała określać zasady i warunki współdziałania pomiędzy stronami do czasu ustanowienia służebności przesyłu (§ 1 ust. 3).

W § 3 ust. 1a umów przewidziano, że powódce z tytułu umożliwienia pozwanej dostępu do linii i urządzeń elektroenergetycznych, przysługuje wynagrodzenie roczne (§3 ust. 1 lit. a). Jego wysokość ustalana była m.in. przy uwzględnieniu wielkości powierzchni określonej w załączniku nr 1 do każdej z umów (§4 ust. 1). W załączniku nr 2 do umów zawarto oświadczenie powódki sporządzone w formie wykazu o wysokości deklarowanych w poszczególnych gminach kwotach podatku od nieruchomości, podatku leśnego lub podatku rolnego. Zastrzeżono przy tym, że pozwana ma prawo do weryfikacji zgodności oświadczeń ze stanem faktycznym (§4 ust. 3).

W § 5 ust. 1 umów strony uzgodniły, że roczne wynagrodzenie należne powodowi za 1m² gruntu skalkulowane zostanie na podstawie równowartości podatku od nieruchomości lub podatku leśnego i rolnego, zależnej od kategorii gruntów wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez powoda w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy dla powierzchni określonej zgodnie z umową (§ 5 ust. 1). Jednocześnie wskazano, że wysokość opodatkowania gruntów określana będzie na podstawie oświadczeń powoda uzgodnionych z pozwaną (§ 5 ust. 3).

Zgodnie z § 6 ust. 1 strony rozliczały się z tytułu należnego wynagrodzenia na podstawie faktur VAT wystawianych kwartalnie, z terminem płatności przypadającym na ostatni dzień tego kwartału.

Każda z ww. umów wykonawczych zawarta została na czas określony niezbędny do ustanowienia służebności przesyłu dla wszystkich objętych nimi gruntów (§12 ust. 3).

Bezsporne, nadto dowód: umowa wykonawcza nr (...) -6 z dnia 15 listopada 2012 r. (k. 28-37)

W 2015 roku powód ustanowił zgodnie z art. 305¹ k.c. na ww. częściach działek na czas nieokreślony, za wynagrodzeniem, na rzecz pozwanego i jego następców prawnych, ograniczone prawo rzeczowe – służebność przesyłu.

Dla działek ewidencyjnych stanowiących własność powoda, a położonych w obrębie W. odpłatną służebność przesyłu ustanowiono w umowach zawartych w formie aktu notarialnego przed notariuszem w C. D. R. w dniu 7 maja 2015 r., (...), (...), (...) (działki wyszczególnione jako własność powoda we wcześniejszej części uzasadnienia),

Dla działek ewidencyjnych stanowiących własność powoda, a położonych w obrębie W. i O. odpłatną służebność przesyłu ustanowiono w umowach zawartych w formie aktu notarialnego przed notariuszem w C. D. R. w dniach:

- 7 maja 2015 r., (...)
- 8 września 2015 r., (...)

Dla działek ewidencyjnych stanowiących własność powoda, a położonych w obrębie O. odpłatną służebność przesyłu ustanowiono w umowach zawartych w formie aktu notarialnego przed notariuszem w C. D. R. w dniach:

- 7 maja 2015 r., (...)
- 8 września 2015 r. Rep. (...)

W sumie powód zawarł z pozwanym dwadzieścia trzy umowy ustanowienia służebności przesyłu.

Trasa i powierzchnia gruntu zajętego pod urządzenia energetyczne została ustalona w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację i wzajemne uzgodnienia stron, co potwierdzono w umowach ustanowienia służebności przesyłu (§ 4 ust. pkt Umów).

W treści ww. umów wymieniono i opisano części działek, zajętych przez linie i urządzenia należące do (...) sp. z o.o. Ponadto załącznikami do ww. umów były arkusze map o treści mapy ewidencyjnej z oznaczeniem przebiegu urządzeń elektroenergetycznych.

W umowach strony przewidziały, że służebność przesyłu ma polegać na znoszeniu istnienia posadowionych na nieruchomości obciążonej linii i urządzeń elektroenergetycznych pozwanego, prawie do korzystania przez pozwanego z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do wykonywania prac eksploatacyjnych, konserwacji, remontów, modernizacji, usuwania awarii, przebudowy i rozbudowy linii i urządzeń elektroenergetycznych, wycince drzew bądź krzewów bądź ich podkrzesywaniu w zakresie niezbędnym dla utrzymania linii i urządzeń elektroenergetycznych w należytym stanie, w celu uniknięcia zagrożenia dla funkcjonowania tych linii i urządzeń elektroenergetycznych, wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren działek odpowiednim sprzętem przez pracowników (...) sp. z o.o. w P. i jej następców prawnych i wszystkie podmioty i osoby, którymi spółka posługuje się w ramach prowadzonej działalności. (§ 7 umów).

Służebność przesyłu została ustanowiona przez strony odpłatnie.

W § 8 pkt 1 Umowy wskazano, że z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na rzecz pozwanego dla linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, zbudowanych na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Nadleśnictwa (powoda), powodowi przysługuje wynagrodzenie w **wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez Nadleśnictwo** od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu. Wynagrodzenie miało być płatne corocznie z dołu w okresach kwartalnych, na podstawie faktur VAT wystawianych przez Nadleśnictwo. Wynagrodzenie kwartalne miało stanowić 1/4 część wynagrodzenia rocznego. Podstawą zapłaty wynagrodzenia miało być wystawienie i doręczenie faktury (...) sp. z o.o. w P. przez Nadleśnictwo - powoda, najpóźniej do końca drugiego miesiąca danego kwartału. Faktury VAT płatne miały być przelewem w terminie określonym na fakturze, najpóźniej w ostatnim dniu kwartału. Do ustalonego wynagrodzenia miał być doliczony podatek od towarów i usług w wysokości obowiązującej w dniu wystawienia faktury (§ 8 ust 1-4). W pkt 5 podano, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności miała być ustalana na podstawie oświadczenia Nadleśniczego (powoda) o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. W dalszej części postanowienia sprecyzowano formę oświadczenia, jego treść i termin nadesłania. Spółce zastrzeżono prawo do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym.

W przypadku gdy właściwy organ podatkowy wyda decyzję administracyjną, od której wniesione zostaną wszelkie przewidziane prawem zwyczajne środki odwoławcze, zmieniającą wysokość zapłaconego podatku w danym roku podatkowym od gruntów, na których została ustanowiona służebność przesyłu, to pozwana zobowiązana będzie do wyrównania powodowi kwoty zapłaconego podatku za okres ustalony decyzją, a roczne wynagrodzenie powoda w takiej sytuacji ulegnie skorygowaniu o wartość wynikającą z tej decyzji w terminie 30 dni od dnia powiadomienia o tym fakcie pozwanego przez powoda na piśmie (§ 8 pkt 8). W przypadku zaistnienia takiej sytuacji powód zobowiązał się przedstawiać pozwanej w terminie 4 dni od daty doręczenia decyzji administracyjnej opinię o braku zasadności składania środków odwoławczych wraz ze stosownym uzasadnieniem (§ 8 pkt 9). Przy tym strony ustaliły, że korekta wynagrodzenia w m.in. w przypadku, o którym mowa w § 8 pkt 8 umowy wymagać będzie aktualizacji załączników nr 1 i 2, tj. w szczególności oświadczenia, o którym mowa w § 8 pkt 5 umowy oraz wystawienia przez powoda faktury korygującej (§5 ust. 12).

Dowód: umowy ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu zawarte w formie aktu notarialnego przed notariuszem w C. D. R. w dniach 7 maja 2015 r. i 8 września 2015 r. - (...) z załącznikami (k. 38-757)

Kierując się ugruntowaną linią orzeczniczą sądów administracyjnych oraz stanowiskiem organów państwowych w zakresie wysokości i rodzaju podatku od nieruchomości zajętych pod linie przesyłowe, Nadleśnictwo uwzględniło powierzchnię nieruchomości pod liniami elektroenergetycznymi w deklaracjach podatkowych w podatku od nieruchomości za 2018r. Nadleśnictwo Osie w 2018r. złożyło deklaracje podatkowe na podatek od nieruchomości od

gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków w:

- Gminie J. od gruntów o powierzchni 18.285 m²,
- Gminie W. od gruntów o powierzchni 109.514 m²,
- Gminie O. od gruntów o powierzchni 163.108 m²,
- Gminie N. od gruntów o powierzchni 71.993 m².

Na skutek decyzji o konieczności opodatkowania gruntów będących w zarządzie powoda podatkiem od nieruchomości, powód zrezygnował z dotychczasowego opodatkowania tych nieruchomości podatkiem rolnym lub leśnym. Taki też rodzaj podatku powód wskazał w przygotowanym, zgodnie z postanowieniami ww. umowy przesyłu, oświadczeniu o wysokości deklarowanych składek podatkowych na rok 2018. Decyzję dotyczącą zmiany sposobu opodatkowania powód podjął we własnym zakresie, nie zwracając się uprzednio do organów podatkowych o interpretację, czy też wydanie w tym przedmiocie decyzji podatkowych. Zmiany w zakresie rodzaju podatku od ww. nieruchomości powód nie konsultował z pozwaną.

W dokumentach deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2018 powód w pozycji dotyczącej podlegających opodatkowaniu powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków zadeklarował:

- Gminie J. 10.605,30 zł,
- Gminie W. 84.325,78 zł,
- Gminie O. od gruntów 101.126,96 zł,
- Gminie N. 53.994,75 zł.

Dowód: deklaracja na podatek od nieruchomości z 31 stycznia 2018r. za 2018r. za nieruchomości położone w Gminie O., J., W. i N. (k. 813-826), pismo Dyrekcji Generalnej L. z dnia 8 stycznia 2018 r. zn. spr: FG. (...)1.2018 (k. 840), pismo Ministra (...) i Finansów z dnia 10 kwietnia (...). (k.841-843), pismo Ministra Finansów w odpowiedzi na zapytanie poselskie z dnia 12 marca 2018 r. (k. 844), pismo Ministra Środowiska z dnia 10 października 2019 r. (k. 845-846).

Zgodnie z ww. deklaracjami powód poniósł należny podatek za grunty pod liniami energetycznymi pozwanego.

Dowód: potwierdzenia wykonania operacji do U. ww. (...) (k. 765-812)

Powód skierował do pozwanego oświadczenie o wysokości zadeklarowanych w roku 2018 podatkach wraz ze szczegółowym przedstawieniem sposobu obliczenia wynagrodzenia za poszczególne grunty za 2018r. Wraz z oświadczeniami powód przekazał (...) Sp. z o.o. następujące faktury VAT:

- za I kwartał za grunty położone w Rejonie O.: fakturę nr (...) z 28 lutego 2018 r. na kwotę 63.446,80 zł brutto (51.582,79 zł bez VAT),
- za II kwartał za grunty położone w Rejonie O.: fakturę nr (...) z 7 czerwca 2018 r. na kwotę 63.446,80 zł brutto (51.582,79 zł bez VAT),
- za III kwartał za grunty położone w Rejonie O.: fakturę nr (...) z 31 sierpnia 2018 r. na kwotę 63.446,80 zł brutto (51.582,79 zł bez VAT),

- za IV kwartał za grunty położone w Rejonie O.: fakturę nr (...) z 30 listopada 2018 r. na kwotę 63.446,80 zł brutto (51.582,79 zł bez VAT).

Pozwany pismem z dnia 30 marca 2018 r. poinformował powoda o braku akceptacji kwot wynagrodzenia za 2018 r. i wskazał, że roczne wynagrodzenie z tytułu korzystania z gruntów powoda powinno wynosić 109.057,78 zł netto (kwartalnie – odpowiednio 1/4 tej kwoty). Pozwany zakwestionował sposób opodatkowania od 2018r. wszystkich gruntów pod powietrznymi liniami energetycznymi objętymi umowami z pozwaną podatkiem od nieruchomości wg stawki najwyższej, właściwej dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania tych gruntów w ewidencji gruntów i budynków, określonej w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Pozwany wskazał podstawowe znaczenie w zakresie opodatkowania gruntów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi ma klasyfikacja tych gruntów w ewidencji gruntów i budynków, zatem grunty leśne sklasyfikowane jako LS (lasy) jako niezajęte na prowadzenie działalności gospodarczej powinny być opodatkowane podatkiem leśnym, grunty rolne sklasyfikowane jako R (grunty rolne) jako niezajęte na prowadzenie działalności gospodarczej powinny być opodatkowane podatkiem rolnym, grunty pozostałe, sklasyfikowane jako TR (tereny różne), które nie są w posiadaniu E. O., powinny być opodatkowane podatkiem od nieruchomości według stawki określonej w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. c u.p.o.l.

Dowód: oświadczenie N. O. o wysokości deklarowanych stawek podatkowych na rok 2018 (k. 758), ww. faktury VAT wraz z potwierdzeniami odbioru (k. 759-764), pismo pozwanego z dnia 30 marca 2018 r. (k. 827-832)

W dniach 15 maja i 12 kwietnia 2018 r. powód wystosował do pozwanego monity o przyspieszenie zapłaty za fakturę VAT nr (...) z dnia 30 marca 2018 r. na kwotę 63.446,83 zł z informacją, że do zapłaty z ww. faktury pozostała kwota 29.911,57 zł powiększona o odsetki.

Dowód: monity powoda (k. 847-848), karta konta dłużnika (k. 849)

Pozwany w odpowiedzi na monity, pismem z dnia 28 maja 2018 r. poinformował powoda, że nie akceptuje wynagrodzenia za 2018 r. w kwocie 206.331,15 zł wynikającego z wystawionej faktury VAT i wezwania do zapłaty, obliczonego przy zastosowaniu stawki najwyższej tj. od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków. Wskazał, że sposób obliczenia wynagrodzenia przez powoda jest sprzeczny z Umową Ramową o (...) z dnia 16 sierpnia 2012 r. nr (...). Strona pozwana powtórzyła swoje stanowisko wskazane w piśmie z dnia 30 marca 2018 r.

Dowód: pismo pozwanego z dnia 28 maja 2018 r. (k. 833-838)

(...) sp. z o.o., tytułem zapłaty należności z ww. faktur VAT, przelała na rachunek powoda następujące kwoty: w dniu 30 marca 2018 r. kwotę 33.535,26 zł, w dniu 10 lipca 2018 r. kwotę 33.535,26 zł, w dniu 28 września kwotę 33.535,26 zł i w dniu 31 grudnia 2018 r. kwotę 33.535,26 zł tj. łącznie 134.141,06 zł.

okoliczności bezsporne, a nadto dowód: potwierdzenia wpływów na rachunek bankowy powoda (k. 812-813)

Powód w dniu 3 stycznia 2020 r. wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 131.314,05 zł (pełna kwota zobowiązań – 119.646,26 zł, kwota odsetek – 11.667,79 zł), na którą składały się należności z tytułu niezapłaconych w całości faktur VAT wystawionych przez powoda w terminie 7 dni licząc od daty wystawienia wezwania. Powód poinformował, iż po ww. terminie sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego.

Dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 3 stycznia 2020 r. (k. 854-855)

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, pozwany pismem z dnia 15 stycznia 2020 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie wyrażone w piśmie z dnia 30 marca 2018 r.

dowód: pismo pozwanego z dnia 15 stycznia 2020 r. (k. 856-860)

Powyższy stan faktyczny, który był bezsporny między stronami Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy powołanych wyżej dokumentów. Za wiarygodne Sąd uznał zebrane w sprawie dokumenty urzędowe, albowiem ich moc dowodowa nie została przez żadną ze stron zakwestionowana w trybie art. 252 k.p.c., a i Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Sąd miał na względzie, iż mają one charakter dokumentów prywatnych, stanowiących zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód żądał zapłaty brakującego wynagrodzenia za obciążenie nieruchomości pozostających w jego zarządzie służebnością przesyłu na rzecz pozwanego, należnego za 2018r. i ujętego w fakturach VAT nr (...) z 28 lutego 2018 r., nr (...) z 7 czerwca 2018 r., nr (...) z 31 sierpnia 2018 r., nr (...) z 30 listopada 2018 r. Pozwany uścił na rzecz powoda częściowe wynagrodzenie z tytułu ww. faktur. Zdaniem powoda do zapłaty pozostała kwota 119.646,26 zł.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że strony łączyły umowy o ustanowienie służebności przesyłu dotyczące obszarów leżących w zarządzie N. O. w dniach 7 maja i 8 września 2015 r. Sporna nie była również treść tych umów, ani to, że zostały one poprzedzone ramową umową o współpracy Nr (...) z 16 sierpnia 2012r. oraz umową wykonawczą nr (...) -6 z dnia 15 listopada 2012 r. Bezsporne pozostawało również to jakie grunty, tj. ich lokalizacja, klasyfikacja i powierzchnia, były objęte umowami ustanowienia służebności przesyłu oraz to, że pozwanego obciąża obowiązek zapłaty powodowi wynagrodzenia za korzystanie z tych nieruchomości. Ostatecznie, celem uregulowania zasad korzystania przez pozwanego z nieruchomości leśnych zarządzanych przez powoda, strony w dniach 7 maja i 8 września 2015 r. w formie aktu notarialnego zawarły umowy ustanowienia służebności przesyłu na konkretnie w niej wymienionych nieruchomościach będących w zarządzie powoda na rzecz pozwanego.

Poza sporem pozostawał także fakt, że w okresie obowiązywania ww. umów strony dokonywały wzajemnych rozliczeń należnego powodowi wynagrodzenia. Należy zauważyć, że wynagrodzenie to zastrzeżone zostało zarówno w wiążącej strony umowie ramowej oraz umowie wykonawczej - tytułem korzystania z nieruchomości przez pozwanego, jak też ostatecznie w zawartej umowie ustanowienia służebności przesyłu. Strony dokonywały rozliczeń na podstawie postanowień wiążących ich umów – tj. kwartalnie na podstawie wystawionej przez powoda faktury VAT. Głównym dokumentem, na podstawie którego dokonywano powyższych rozliczeń było sporządzane przez powoda oświadczenie o wysokości deklarowanych w poszczególnych gminach kwotach podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia wysokości należnego powodowi wynagrodzenia za służebność przesyłu. Wysokość tego wynagrodzenia zależała od rodzaju zadeklarowanego przez powoda w oświadczeniu za 2018 podatku od nieruchomości obciążonych służebnością przesyłu na rzecz pozwanego, a w konsekwencji jego wysokości i tego czy po stronie pozwanego istnieje zobowiązanie do zapłacenia powodowi żądanych przez niego kwot. Mając na uwadze łączącą strony umowę służebności przesyłu wysokość przysługującego powodowi wynagrodzenia uzależniona jest od wartości poniesionych przez niego podatków i opłat od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem ich służebnością przesyłu na rzecz pozwanego. Jednocześnie uregulowania w tym zakresie zawarte były także w łączącej strony ramowej umowie o współpracę oraz umowie wykonawczej. Odpowiednio przewidziano w nich, że kwota należnego powodowi wynagrodzenia ustalana będzie na podstawie równowartości podatku o nieruchomości lub podatku leśnego i rolnego. Natomiast wysokość opodatkowania gruntów określana była na podstawie oświadczeń właściwych nadleśnictw, uzgodnionych z operatorem.

Powód swoje stanowisko popierał zmianą linii orzecniczej sądów administracyjnych, która w spornym okresie skłaniała się do kwalifikacji gruntów leśnych i rolnych pod liniami elektroenergetycznymi jako związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Z kolei pozwany, podnosząc niezasadność roszczenia wskazywał, że niniejsze roszczenie cywilnoprawne zostało ustalone przez powoda w dowolnej wysokości bez umocowania ustawowego bądź kontraktowego oraz że przed zadeklarowaniem najwyższej stawki podatku powód nie uzgodnił tego działania z pozwanym. Zatem jego zachowanie w ocenie pozwanego jest jednostronną próbą zmiany sposobu

wykonywania zawartych przez powoda umów, polegającą na zmianie sposobu opodatkowania gruntów. Co więcej pozwany wskazał, że jeżeli wysokość wynagrodzenia powoda obliczana jest według należnych podatków, to nie chodzi o dowolne stawki i kwoty zadeklarowanych przez powoda podatków, ale o przewidziane prawem podatkowym stawki i kwoty podatków, których prawidłowość może być określona i zweryfikowana jedynie przez uprawnione do tego organy i sądy. Jednocześnie podkreślił, że wysokość podatku jest uzależniona od rodzaju gruntów, których podatek dotyczy, a prawo w 2018r. nie zmieniło klasyfikacji gruntów. W ocenie pozwanego powód, składając deklaracje podatkowe w 2018r. zmienił dotychczasowy sposób postępowania, który strony zgodnie realizowały od 2012r., jak też nie dochował umownego trybu uzgodnienia z pozwaną stawek podatku za rok 2018. Pozwany podkreślał również, że zmiana linii orzeczniczej sądów administracyjnych nie może stanowić podstawy zmiany stosunku zobowiązaniowego między stronami poprzez jednostronne oświadczenie powoda w tym zakresie.

Na gruncie niniejszego postępowania zdaniem Sądu nie mogło być określanie, czy i w jaki sposób powinny być opodatkowane grunty Skarbu Państwa, przez które przebiegają urządzenia przesyłowe pozwanego, bowiem kwestia wymiaru podatku nie należy do kategorii spraw cywilnych, a zatem wykracza poza kognicję tutejszego Sądu. Kwestie wymiaru podatku i podstaw jego wymiaru oraz prawidłowość złożonych deklaracji należą do organów podatkowych i sądów administracyjnych. Zadaniem Sądu było jedynie zbadanie stosunku zobowiązaniowego w postaci umów łączących strony, w tym określenie ich obowiązków wynikających z zawartych umów oraz ocena zachowania się stron, w szczególności uwzględniając zasadę w art. 354 k.c., zgodnie z którą dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje, także w sposób odpowiadający takim zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

W myśl art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że stanowisko pozwanego – w świetle którego powód naruszył postanowienia łączącej strony umowy w sposób jednostronny, ustalając rodzaj opodatkowania nieruchomości obciążonych służebnością oraz jej faktycznego wpływu – jako drugiej strony umowy - na to ustalenie, nie znajdowało uzasadnionych podstaw w realiach niniejszej sprawy.

W pierwszej kolejności należało przeanalizować umowy o ustanowienie służebności przesyłu, bowiem to one były źródłem zobowiązania pozwanej wobec powoda, jednocześnie mając na uwadze, że zgodnie z § 1 ust. 3 umowy ramowej oraz w § 1 ust. 3 umów wykonawczych, w sposób jednoznaczny ustalono, że określają one zasady i warunki współdziałania między stronami jedynie do czasu ustanowienia służebności przesyłu. W umowach wykonawczych zastrzeżono, że ulegną one rozwiązaniu z momentem ustanowienia ostatniej służebności przesyłu dla gruntów objętych tymi umowami (§12 ust. 3 umów wykonawczych).

Analiza powołanych wyżej zapisów łączących strony umów w sposób jednoznaczny wskazuje, że w spornym okresie, tj. w 2018r. strony pozostawały związane jedynie umowami o ustanowieniu służebności. Brak było bowiem podstaw do przyjmowania, że postanowienia umowy ramowej i umów wykonawczych, dotyczące określenia wysokości wynagrodzenia za korzystanie z gruntów pod urządzeniami i liniami elektroenergetycznymi, miały obowiązywać po ustanowieniu służebności przesyłu odnośnie konkretnych gruntów danego nadleśnictwa, aż do czasu, gdy zostaną ustanowione służebności dotyczące wszystkich gruntów objętych umową ramową. Prowadziłoby to bowiem do wniosku, że wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności zostało między stronami uregulowane w trzech umowach, z których każda cały czas obowiązuje. Tym samym ocena zasadności dochodzonego roszczenia dokonywana winna być wyłącznie na podstawie umów o ustanowienie służebności przesyłu.

Nie budziło wątpliwości, że dla wszystkich gruntów pozostających w zarządzie N. O. służebności na rzecz pozwanego zostały ustanowione. Faktu tego nie kwestionowała także strona pozwana.

Treść dwudziestu trzech umów ustanowienia służebności przesyłu – z 7 maja i 8 września 2015r. - w części dotyczącej wynagrodzenia na rzecz powoda jest jednoznaczna w swoich zapisach stanowiąc, że z tytułu ustanowienia

służebności przesyłu na rzecz pozwanego dla linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących jej własność, zabudowanych na gruntach pozostających w zarządzie powoda, powodowi przysługuje **wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez powoda** od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu. Mając na uwadze dosłowne brzmienie postanowienia umowy w zakresie wysokości uzgodnionego wynagrodzenia, zamiar stron i cel umów nie budzi wątpliwości. Zapis ten jednoznacznie stanowi, że wysokość wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu odpowiada wysokości poniesionych przez Nadleśnictwo podatków od gruntów zajętych pod urządzenia przesyłowe. Materiał dowodowy zaoferowany przez stronę pozwaną, w szczególności dokumenty – umowa ramowa i umowa wykonawcza, dały jedynie wyraz temu, że zgodnym zamiarem stron przy zawarciu umowy ustanowienia służebności było powielenie zasad w umowach obowiązujących tj. ustalenie wysokości wynagrodzenia poprzez odwołanie się do podatków poniesionych przez powoda, a nie faktycznie należnych. W tym miejscu należy wskazać, że zapisy umowy ramowej jak i umowy wykonawczej określały wartość wynagrodzenia powoda w sposób równy podatkowi od nieruchomości lub podatkowi leśnemu i rolnemu, zależnie od kategorii gruntów wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez poszczególne nadleśnictwa w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy (§ 5 ust. 1).

Wobec czego Sąd przyjął, że zapisy umowy o ustanowienie służebności w zakresie dotyczącym się wynagrodzenia należnego powodowi, miały kształt i sens przydawany im przez stronę powodową. Nawet jeżeli pozostawały one w sprzeczności z wolą pozwanego, to nie została ona ujawniona powodowi przed lub przy podpisywaniu umów, ani nie została dostrzeżona przez powoda przed lub przy podpisywaniu umów ani nie została przez powoda niezaakceptowana. Wola wyłącznie jednej strony nie może zaś stanowić podstawy do wykładni kontraktu. Stąd też zarzuty pozwanego dotyczące art. 65 § 1 i 2 k.c. ocenić należało jako bezpodstawne.

Nawet gdyby uznać, że w świetle § 8 pkt 1 umowy ustanowienia służebności zgodnym zamiarem stron i celem umowy było ustalenie wynagrodzenia odpowiadającego równowartości podatków należnych, a nie faktycznie poniesionych, to wówczas wykładnia powyższego postanowienia prowadziłaby do ustalenia treści zobowiązania sprzecznego z ustawą, co z kolei wyłącza art. 353¹ k.c. Należy podkreślić, że w kontekście umów ustanowienia służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej zasada swobody umów podlega obostrzeniu. Bowiem w takim przypadku, zgodnie z art. 39a ust. 2 ustawy z 28 września 1991r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2020r., Nr 6), wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej ustala się w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat ponoszonych przez L. od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem tą służebnością. Ustawodawca również odnosi wysokość wynagrodzenia do kwot faktycznie poniesionych danin publicznych, a nie kwot należnych z tytułu prawidłowo naliczonego podatku.

Jak już wyżej wskazano, zadaniem tutejszego Sądu nie jest ustalenie, czy powód prawidłowo zadeklarował przeznaczenie nieruchomości objętych umowami służebności zawartymi przez strony postępowania, co więcej kwestia ta jest nieistotna w niniejszej sprawie. Najistotniejsza dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest treść ww. § 8 pkt 1 przedmiotowych umów, bowiem w jej świetle kwestią do ustalenia, jest jedynie wysokość podatków i opłat faktycznie poniesionych przez powoda za nieruchomości objęte tymi umowami w roku 2018, a nie podatków i opłat, które powód winien był ewentualnie uiścić. Należy również podkreślić, że w umowach łączących strony brak jest zapisu, pozwalającego pozwanemu ingerować w treść deklaracji podatkowych składanych przez powoda czy też nie rodzi po stronie powoda obowiązku konsultowania z pozwanym danych w zamieszczanych w deklaracjach. Stosownie do § 8 pkt 3 umów powód ma jedynie obowiązek przesłania pozwanej faktury VAT najpóźniej do końca drugiego miesiąca danego kwartału, a § 8 ust. 5 zd. 1 umowy mówi o tym, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu ustalana będzie na podstawie oświadczenia N. O. o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. Z kolei § 8 pkt 5 zd. 2 umowy stanowił o prawie pozwanego do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym. Powyższa regulacja miała umożliwić pozwanemu kontrolę prawidłowości kwot żądanych tytułem

wynagrodzenia, a nie kontrolę deklaracji podatkowych składanych przez powoda (tj. czy odpowiadają one rzeczywiście poniesionym podatkom i opłatom). Natomiast w § 8 pkt. 10, wskazano, że pozwany ma możliwość zajęcia stanowiska co do zasadności wywiedzenia przez powoda – na koszt pozwanego – ewentualnych środków odwoławczych na wypadek wydania przez organ podatkowy decyzji podważającej wartość podatku zadeklarowanego i uiszczonego przez powoda. W ocenie Sądu powyższy przepis miał umożliwić pozwanemu przedstawienie opinii prawnej co do słuszności decyzji organu podatkowego – o ile zostanie wydana celem rozważenia przez powoda ewentualnego sporu z organem podatkowym. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że powyższy przepis nie nakładał na powoda obowiązku wdania się w spór z organem podatkowym na tle wydanej przez niego decyzji w wypadku przedstawienia przez pozwanego opinii kwestionującej prawidłowość tejże decyzji.

W związku z powyższym Sąd uznał, że strony, kształtując powołane wyżej postanowienie umowne uzgodniły w sposób jednoznaczny, że przysługujące powodowi wynagrodzenie odpowiada wysokości poniesionych przez niego podatków i opłat od nieruchomości. W treści tych przepisów brak jest takich określeń jak „należne”, czy „ustalone” podatki i opłaty, uwarunkowując wysokość wynagrodzenia od kwoty wydatków poniesionych przez powoda z tytułu należności publicznoprawnych, deklarowanych przez powoda w składanym pozwanej oświadczeniu.

W realiach niniejszej sprawy, na podstawie art. 353¹ i 354 k.c. i w kontekście umów o ustanowieniu służebności z 7 maja i 8 września 2015r. należy uznać, że strona pozwana nie miała wpływu na kształt umowy w zakresie ustalania wysokości wynagrodzenia powoda. Jednakże mając na uwadze, że pozwany przystępował do niniejszych umów jako podmiot profesjonalny, posiadający wieloletnie doświadczenie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, powinna wykazać się większym profesjonalizmem i starannością na poszczególnych etapach kształtowania zapisów umów. Pozwany nie uczynił tego i nie zastrzegł na swoją rzecz prawa do skutecznego kwestionowania wysokości wynagrodzenia na rzecz powoda. Co więcej umowa nie zawierała jakichkolwiek mechanizmów umożliwiających pozwanemu wpływ na wysokość należnego powodowi wynagrodzenia, w tym na prawidłowość przyjętych przez niego rodzajów podatku od obciążonych części nieruchomości - tak jak na gruncie ustaleń faktycznych niniejszej sprawy – kiedy nie dojdzie do wszczęcia postępowania przed organami podatkowymi w celu ustalenia decyzją wysokości podatku. W niniejszej sprawie ustalono, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu ustalana będzie na podstawie oświadczenia powoda o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. Następnie powód zobowiązał się przysłać takie oświadczenie do pozwanego. Z kolei prawo pozwanego ograniczało się jedynie do weryfikacji przedmiotowego oświadczenia ze stanem faktycznym. Podkreślenia wymaga fakt, że strony nie uściśliły zakresu weryfikacji, nie wskazały co może ona obejmować i czego w istocie dotyczy. A zatem przepis nie wskazywał jednoznacznie, by możliwe było kwestionowanie wysokości wynagrodzenia.

Co więcej, strony nie ustaliły jakiegokolwiek rygoru na rzecz pozwanego, w przypadku negatywnego rezultatu weryfikacji oświadczenia przedstawionego przez powoda. Na marginesie należy wskazać, że umowa nie przewidywała także obowiązku powoda wystąpienia z wnioskiem do organu podatkowego o wydanie interpretacji podatkowej nawet w sytuacji z jaką mamy do czynienia w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Jedynie wydanie decyzji administracyjnej umożliwiało wprowadzenie ewentualnych zmian w zakresie wysokości podatku od nieruchomości obciążonych służebnością. Z kolei postanowienia te dotyczyły wyłącznie sytuacji, w których pozwany zostałaby uznany za zobowiązanego z tytułu podatku od nieruchomości w zakresie gruntów na których została ustanowiona służebność przesyłu, bądź też gdy wydana zostałaby ostateczna decyzja administracyjna zmieniająca wysokość zapłaconego podatku w danym roku podatkowym od gruntów, na których została ustanowiona służebność przesyłu. Jednakże w niniejszej sprawie żadna taka sytuacja nie miała miejsca.

Zdaniem Sądu powód w pełni wykonał ciążące na nim zobowiązanie, wynikające z łączących strony umów służebności przesyłu, tzn. w sposób prawidłowy i zgodny z jego treścią oraz odpowiadający celowi społeczno-gospodarczemu. Wobec tego, Sąd nie przychylił się do stanowiska pozwanego, by postawa powoda mogła zostać uznana za nielojalną. Bezspornym był fakt, że powód w całości uścił zadeklarowany w dokumentach deklaracji na podatek od

nieruchomości obciążonych służebnościami. Wobec tego powód dopełnił swojego obowiązku i był uprawniony do jego przerzucenia w całości na pozwanego. Poczyniona przez powoda zmiana rodzaju oraz wysokości podatku miała swoje uzasadnienie w istniejących w spornym okresie interpretacji przepisów prawa podatkowego. Nie można więc postrzegać działań powoda jako działań nielojalnego wierzyciela, bowiem jego działanie było spowodowane sytuacją prawną, istniejącą w 2018r. Powyższe działanie związane było nie ze zmianą przepisów, ale ze zmianą ich interpretacji – rozbieżności w tym zakresie były na tyle zasadnicze, że linia orzecznictwa administracyjnego podążała w kierunku uznania o zasadności objęcia gruntów pozostających w zarządzie powoda wyższą stawką podatkową. W konsekwencji powyższa tendencja doprowadziła do zmiany ustawy, która definitywnie i jednoznacznie uregulowała powyższe kwestie, wskazując, że grunty zajęte pod służebności przesyłowe nie podlegają stawce podatku od działalności gospodarczej.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że powód nie zadeklarował podatków od gruntów zajętych pod urządzenia przesyłowe by zyskać jakikolwiek wyższy dochód dla siebie, ale by uczynić zadość swoim zobowiązaniom publicznoprawnym w zgodzie ze zmieniającą się linią orzeczniczą organów podatkowych i sądów administracyjnych, wobec czego zarzut strony pozwanej co do nielojalnego zachowania powoda jawił się jako bezpodstawny. Całość dochodzonego w niniejszej sprawie wynagrodzenia odpowiada wartości poniesionego przez powoda podatku od nieruchomości obciążonych służebnością przesyłu ustanowioną na rzecz pozwanej. Mając na względzie powyższe nie sposób zarzucać powodowi nielojalności, która miałaby polegać na jednostronnej zmianie interpretacji zapisów umowy w celu uzyskania dla siebie korzyści.

Reasumując zdaniem Sądu należne stronie powodowej wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu powinno odpowiadać uiszczonemu przez stronę powodową podatkowi od nieruchomości za rok 2018r. W konsekwencji Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 119.646,26 zł.

Nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie zasądzenia odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, gdyż umowa o ustanowienie służebności przesyłu nie stanowi transakcji handlowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Dlatego też o odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z § 8 pkt 3 wynagrodzenie miało być płatne najpóźniej w ostatnim dniu kwartału. Z uwagi na fakt, że koniec I kwartału 2018r. (31 marca 2018r.) wypadał w sobotę termin płatności wynagrodzenia mijał z dniem 2 kwietnia 2018r., a zatem odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia za I kwartał należały się stronie powodowej od 3 kwietnia 2018r. Strona powodowa domagała się odsetek od dnia 1 kwietnia. Koniec II kwartału 2018r. (30 czerwca 2018r.) również wypadał w sobotę i termin płatności wynagrodzenia mijał z dniem 2 lipca 2018r., a zatem odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia za II kwartał należały się stronie powodowej od 3 lipca 2018r. Koniec III kwartału 2018r. (30 września 2018r.) wypadał w niedzielę i termin płatności wynagrodzenia mijał z dniem 1 października 2018r., a zatem odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia za III kwartał należały się stronie powodowej od 2 października 2018r. Koniec IV kwartału 2018r. (31 grudnia 2018r.) wypadał w poniedziałek i termin płatności wynagrodzenia mijał z tym dniem, zatem odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia za IV kwartał należały się stronie powodowej od 1 stycznia 2018r.

Sąd w punkcie 2 oddalił powództwo w zakresie żądania odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz w zakresie żądania naliczania odsetek od dat początkowych wskazanych przez powoda w pozwie dokonując ich modyfikacji.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 na podstawie z art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę w takim zakresie. Na koszty te składa się koszt zastępstwa procesowego powoda przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości odpowiadającej stawce z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w zw. z 32 ustęp 3 ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 5.983 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której Skarb Państwa jest zwolniony ustawowo.

SSO Jacek Musielak